

Acad. Prof. Constantin Corduneanu la a 90-a aniversare

Profesorul Constantin Corduneanu este o personalitate complexă, renumită în comunitatea matematicienilor români și străini și foarte cunoscută în întreaga comunitate academică românească.

Despre D-sa s-a mai scris cu diverse ocazii. În particular, există deja două articole omagiale publicate chiar în această revistă, dintre care ultimul, intitulat *Profesorul Constantin Corduneanu la aniversarea a 85 de ani*, a fost semnat de distinsul Prof. Temistocle Bîrsan. Amintesc, de asemenea, articolul omagial:

A. Yu. Aleksandrov, A. A. Martynyuk, N. H. Pavel, and S. N. Vassilyev, Professor Constantin Corduneanu, *Nonlinear Dyn. Syst. Theory* 12 (2012), no. 2, 111–118.

În plus, profesorul Corduneanu a dat mai multe interviuri despre cariera D-sale care au apărut în diverse ziare românești. De aceea, voi prezenta pe scurt aspectele principale ale activității și personalității D-sale, împreună cu unele aprecieri personale.

S-a născut la data de 26 iulie 1928 în Iași, ambii părinți fiind învățători în satul Potângeni, comuna Movileni, din actualul județ Iași, sat în care a urmat școala primară. Continuă cu studii secundare, începute în 1940 la Liceul Militar din Iași și încheiate în 1947 la Predeal, timp în care elevul eminent Constantin Corduneanu începe colaborarea cu renumita *Gazetă Matematică*, așa cum s-a întâmplat cu mai toți matematicienii români importanți. După absolvirea liceului (1947), urmează studii strălucite la Facultatea de Științe a Universității din Iași, Secția Matematică, unde nimerește în climatul deosebit al școlii profesorului Alexandru Myller (cu doctorat obținut la Göttingen, sub îndrumarea celebrului matematician David Hilbert). A urcat apoi toate treptele universitare, tot la universitatea ieșeană, până la poziția de profesor titular (1968). Susține doctoratul în 1956 cu o teză în domeniul ecuațiilor diferențiale, sub îndrumarea profesorului Ilie Popa. Începând cu 1978 profesorul Constantin Corduneanu activează în SUA, renunțând la poziția din România. După stagii scurte la University of Rhode Island și University of Tennessee din Knoxville, ocupă o poziție de profesor la University of Texas din Arlington, unde activează neîntrerupt până la retragere (1996).

Cercetările științifice ale profesorului Constantin Corduneanu acoperă mai multe domenii, cum ar fi: funcții aproape periodice; soluții periodice și aproape periodice pentru ecuații diferențiale sau ecuații funcționale; existență,

mărginire, prelungibilitate, stabilitate pentru diverse ecuații, inclusiv ecuații cu operatori cauzali, probleme de control optimal pentru sisteme cu operatori Volterra etc.

Începând chiar din perioada cât a funcționat în România, după relativa liberalizare a regimului comunist, a publicat masiv în reviste internaționale de top. De asemenea, D-sa a publicat cărți despre domeniile preferate la edituri de prestigiu, cum ar fi: Editura Academiei Române, John Wiley & Sons, Allyn and Bacon, Chelsea Publ. Co., Cambridge Univ. Press, Taylor & Francis, Springer. După câte știu, D-sa a fost primul matematician ieșean cu cărți publicate la edituri străine, unele chiar în perioada cât a fost profesor la Iași.

Profesorul Constantin Corduneanu a întemeiat la Iași "Seminarul de teoria calitativă a ecuațiilor diferențiale", așa cum a făcut și Profesorul Aristide Halanay la București, punându-se astfel bazele acestei direcții de cercetare în România. Am participat eu însumi la unele dintre sesiunile seminarului condus de profesorul Corduneanu, unde am găsit o atmosferă animată și creativă, uneori cu invitați din exterior, ceea ce era neobișnuit pe vremea aceea.

Profesorul Constantin Corduneanu a fost și a rămas foarte activ prin expunerea rezultatelor științifice la nenumărate evenimente științifice sau prin lecțiile invitate ținute la diverse instituții din toată lumea. Eu insumi l-am invitat în 2006 pentru a preda un curs scurt la Central European University, Budapesta, când eram chairman al Departamentului de Matematici de acolo. Lecțiile predate atunci de profesorul Corduneanu au fost apreciate de studenții și colegii care au participat. Cu acea ocazie, D-sa a formulat niște probleme de studiu pentru studenții avansați.

Datorită prestigiului deosebit de care s-a bucurat în comunitatea matematică, D-sa a fost invitat să devină membru în comitetele editoriale ale multor reviste matematice. Îmi amintesc despre faptul că, după plecarea în SUA, D-sa trimitea regulat la Iași volumele din revista "Nonlinear Analysis", pe care le primea în calitate de editor, ceea ce era de mare ajutor pentru cercetătorii ieșeni, deoarece accesul la informație era foarte redus pe vremea aceea. A și fondat o revistă, numită *Libertas Mathematica*, destinată în principal matematicienilor din diaspora românească. După cum arată numele, această revistă a constituit și o reacție împotriva regimului comunist din România care limita libertatea de exprimare. Din 2012 revista a fost preluată de distinsul profesor Vasile Staicu (Univ. Aveiro, Portugalia), care a plecat din România tot în perioada comunistă.

Profesorul Constantin Corduneanu a avut mai multe poziții administrative în România: Decan al Facultății de Matematică-Mecanică a Univer-

sitații "Alexandru Ioan Cuza" din Iași (1968-1972), prorector al aceleiași universități (1972-1973, 1974-1975), rector al Institutului Pedagogic din Suceava (1967). Aceste poziții au sporit vizibilitatea D-sale. De aceea, plecarea D-sale în SUA a constituit la vremea respectivă un eveniment destabilizator pentru ordinea comunistă. Menționez că din pozițiile administrative pe care le-a avut a acționat întodeauna în interesul studenților și colegilor. În ceea ce mă privește, am beneficiat în mai multe rânduri de sprijinul profesorului Corduneanu. Dau un exemplu. În anul I de facultate am luat toate examenele cu nota 10 (zece), cu excepția disciplinei Sport (Educație fizică) pentru care am primit nota 6 (șase). Despre nota asta am aflat abia după întoarcerea din vacanța de vară. Eu crezusem că pentru Sport nu se acordă notă, ci unul din calificativele "admis" sau "respins". Cum nu aveam prea multă aplecare pentru sport, am frecventat doar o parte din orele programate, crezând că asta ar fi suficient pentru a primi un "admis". Când am văzut că am 6 (șase) la Sport, m-am dus la profesorul Corduneanu, care era decan atunci, rugându-l să mă ajute cumva să repar situația. Inițial D-sa mi-a spus că nu va conta nicăieri nota la Sport și m-a sfătuit să învăț în continuare la fel de bine. La scurt timp însă, D-sa m-a chemat și mi-a spus să mă prezint la profesorul de Sport pentru reexaminare. Spre satisfacția mea, după reexaminare, nota 6 (șase) a fost înlocuită cu 10 (zece). Am prezentat acest exemplu pentru a ilustra protecția, în sens pozitiv, pe care profesorul Corduneanu a oferit-o mereu, cu generozitate, studenților și colegilor.

Menționez câteva titluri și distincții pe care D-sa le-a primit de-a lungul carierei:

- Membru corespondent al Academiei Romane din 1974 (titlu ignorat după emigrare, cu repunerea în drepturi în 1990), apoi membru titular din 2013;
- Premiul Ministerului Învățământului (1963);
- Premiul "Gheorghe Lazăr" al Academiei Române (1965);
- Medalia de Merit din partea Societății Cehe de Matematică (2001), pentru colaborare deosebită cu matematicienii cehi și slovaci (eu am aflat despre faptul că profesorul Corduneanu urma să primească medalia asta în perioada când eram cercetător la Universitatea din Stuttgart, de la Prof. Wolfgang L. Wendland, șeful meu de departament de atunci, care se pregatea să plece la Praga pentru a primi o medalie asemănătoare).
- Doctorate onorifice de la universitățile din Iași (1994), Constanța (1994), Brașov (1999), Suceava (2003), Ekaterinburg (2010), Târgoviște (2015).

Cele prezentate mai sus creionează imaginea profesorului Constantin Corduneanu, ca lider în domeniile științifice abordate, creator de școală și

ambasador al matematicii românești, ca pedagog desăvârșit, ca om onest, exemplu de demnitate pentru toți cei care l-au cunoscut. Îi urez profesorului Constantin Corduneanu multă sănătate și mult succes în realizarea proiectelor viitoare, alături de toți cei apropiați.

26 februarie 2018

Gheorghe Moroșanu